

Výsledek hospodárenia zistený podľa akruálneho princípu ako rozdiel výnosov a nákladov, ktoré sú schopné determinovať výkon podniku za dané obdobie, sa všeobecne považuje za ukazovateľ finančnej výkonnosti podniku. Kvalita výsledku hospodárenia závisí od kvality aplikovaného akruálneho rozlišovania, jednotlivých položiek, ktoré sú jeho výsledkom a miere chýb v ich odhadoch a predpovediach. Akruálne rozlišovanie a jeho kvalita je do značnej miery ovplyvnená aj pozorovateľnými charakteristikami podniku, čo investorom umožňuje na základe voľne dostupných údajov posúdiť, či výsledok hospodárenia je pre nich kvalitnou mierou finančnej výkonnosti alebo nie.

Klíčová slova: kvalita výsledku hospodárenia, akruálne rozlišovanie, chyby v odhadoch, peňažné toky.

Summary

Earnings according accrual principle determined as the difference of income and expenses which are able to present performance of a company during accounting period, is generally accepted as the measure of financial performance of a company. Quality of earnings depends on the quality of accruals and the level of their estimation and forecasts errors. The quality of accruals is influenced as well by observable firm's characteristics, what allows to investors to determine following free public informations, if earnings is for them qualitative measure of financial performance or not.

Key words: earnings quality, accruals, estimation errors, cash flows.

JEL klasifikácia: M41

Použitá literatúra

- [1] BISSESSUR, S. W. (2008): *Earnings quality and earnings management. The role of accounting accruals*. Tinbergen Institute: Universiteit van Amsterdam Research Series no. 418. ISBN 978-90-5170-987-2.
- [2] DECHOW, P. – KOTHARI, S. – WATTS, R. (1998): The relation between earnings and cash flows. In: *Journal of Accounting and Economics*, 25, pp. 133–168.
- [3] DECHOW, P. – DICHEV, I. (2002): The quality of accruals and earnings: the role of accrual estimation errors. In: *The Accounting Review*, 77, pp. 35–59.
- [4] REVSINE, L. – COLLINS, D. – JOHNSON, W. – MITTELSTAEDT, F. (2009): *Financial reporting and analysis*. 4th ed., New York: McGraw-Hill/Irwin. ISBN 0-073-52709-2.
- [5] HEALY, P. – WAHLEN, J. (1999): A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. In: *Accounting Horizons*, 13(4), pp. 365-383.

Kontakt

Alena Kucková, Ing., Katedra účetnictví a auditorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b,
852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 725, kuckale@googlemail.com

INVENTARIZAČNÉ ROZDIELY - OTÁZNIKY SLOVENSKEJ LEGISLATÍVY

Stocktaking differences: Question marks of the Slovak legislation

František Maděra

Aby účtovníctvo mohlo plniť svoju funkciu, t.j. poskytovať používateľom spoľahlivé informácie, musia byť preukázateľné. Používatelia účtovných informácií musia mať primeranú istotu, že sa na výstupy z účtovníctva môžu spoľahnúť, a že im nevznikne škoda z dôvodu ich nepreukázateľnosti (napr. nepodloženosti, nesprávnosti, neurčitosti).

Základnou povinnosťou účtovnej jednotky, súvisiacou s preukázateľnosťou účtovníctva je:

- doloženie účtovných prípadov prezentovaných na účtoch (účtovných zápisov) účtovnými dokladmi (zásada dokladovosti) a
- inventarizovanie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Funkciou inventarizácie je overiť vecnú správnosť účtovníctva. Inventarizáciou si účtovná jednotka overuje (resp. preukazuje), či stav majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Vykonáva sa vždy k termínu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (nástroj periodického overovania vecnej správnosti účtovníctva).⁵⁴

Inventarizácia je považovaná aj za nástroj spresnenia vykazovaného majetku, napr. vzhľadom na skutočnosť, že nie všetky zmeny stavu majetku podniku sa môžu zachytiť dokladmi v okamihu, keď k nim dôjde, napr. straty na zásobách zapríčinené špecifickými vlastnosťami zásob (zosychanie, odparovanie, rozprášenie pri manipulácii). Treba upozorniť, že nie je možné ani vylúčiť napr. krádež materiálu, tovaru, peňažnej hotovosti, a že sa môžu vyskytnúť aj chyby v dokladoch a v účtovných zápisoch.

Riadne vykonávaná inventarizácia zabezpečuje, aby sa v účtovníctve vykázal skutočný stav majetku, záväzkov a vlastného imania - prostredníctvom zaúčtovania zistených rozdielov medzi skutočnými (inventúrnymi) stavmi majetku, záväzkov a vlastného imania a ich účtovnými stavmi, pomocou zistených inventarizačných rozdielov.⁵⁵

Výsledky tohto porovnania (inventarizačné rozdiely) môžu mať dvojaký charakter, a to:

"a) manko, ak zistený skutočný stav je nižší ako stav v účtovníctve a ak ho nemožno preukázať účtovným záznamom; pri peňažných prostriedkoch a ceninách sa označuje ako schodok,

b) prebytok, ak zistený skutočný stav je vyšší ako stav v účtovníctve a ak ho nemožno preukázať účtovným záznamom."⁵⁶

⁵⁴ V tejto súvislosti treba upozorniť na potrebu overenia aj formálnej správnosti skutočností zaznamenaných v účtovníctve. Nebolo by teda správne bez overenia formálnej správnosti (napr. preverení systémových väzieb podvojného účtovníctva), pristúpiť ku kontrole vecnej správnosti.

⁵⁵ V procese inventarizácie sa tiež overuje adekvátnosť ocenenia majetku a záväzkov tak aby bolo v súlade s platnou úpravou (pri tom sa posudzuje problematika rezerv – napr. otázky záväzkov zo záruk, nákladov vyplývajúcich z urovnania súdnych sporov a rozsudkov, otázky podchytenia negatívnych výsledkov dlhodobých zmlúv; opravných položiek – napr. otázka zohľadnenia rizík k pochybným pohľadávkam, zastarania zásob; odpisovania – napr. otázky adekvátnosti metódy odpisovania alebo životnosti dlhodobého majetku; účtovných odhadov reálnej hodnoty a pod.).

⁵⁶ § 30 ods. 6 zákona 431/2002 Z. z. o účtovníctve